

hvorimod de erhvervede den Ret, at et Tilskud, som aarligt skulde stee af de andre Interessenter, ikke blev udredet af dem, og tillige, at den Censension, som var tilsikket deres eventuelle Censur, ikke kunde formindskes, men paa den anden Side heller ikke forhøies. Spørgsmaalet om, hvorvidt denne Fortolkning var rigtig, har været undergivet Domstolens Kjendelse, og det er blevet afgjort, at Overgangs-Interessenterne have en juridisk Fordring paa 75 Rd. pr. Portion paa Selskabet. Selskabet blev imidlertid senere afluttet ved Udgangen af Aaret 1808 og har siden den Tid ikke optaget nye Medlemmer. Som Følge deraf, gif Selskabets Virksomhed i den Tid især ud paa at sikke de daværende Interessenter Udbetalingen af de Censensioner, som vare tilfagte og erhvervede for de vedkommende Censur. Men deels paa Grund af, at Beregningen uden Tvivl var for lav, og stillet for fordeeltigt for Interessenterne, og deels paa Grund af Pengesforandringen, som endte med Forordningen af 1813, blev Forholdet og Status aldeles forstyrret. Kassen havde andragt sine Penge hovedsagelig i kongelige Obligationer og til deels i Prioritetsobligationer, og som Følge deraf stete det i 1813 ved Forandringen af disse Forhold, at det blev ikke muligt for Kassen at præstere de Bidrag til Censurterne, som oprindeligt vare bestemte. Man saae sig derfor nødt til at gaae en anden Vej, nemlig at nedsætte det, som man udbetalte pr. Portion, og dette har i de senere Aar, ja, allerede i en meget lang Tid, været bestemt til 36 Rd. pr. Portion. Da Selskabet nu var afluttet i 1809, var den anden Følge deraf, at, efterhaanden som Indtægten af Renterne ikke var tilstrækkelig til at dække de aarlige Censensioner, maatte man begynde at forbruge af Capitalen, og det er det, man i en lang Arrække har gjort. Jeg skal blot som et Exempel nævne, at i 1842 udgjorde Selskabets Capital 226,000 Rd., og for Diebliffet er den kun 175,000 Rd. Men ved dette Forbrug af Capitalen opstod der naturligvis Usikkerhed med Hensyn til, hvad der kunde udbetales Censurterne, og denne Usikkerhed har, saavidt jeg skønner, to Hovedaarsager. Idet nemlig Selskabets Formue er anlagt i

kongelige Obligationer, er Renten vel derved sikret; men, idet der aarlig maa forbruges af Capitalen, kan dette kun stee ved Salg af Obligationerne, og derved er man underkastet den forskellige Cours, som disse have paa den Tid, Salget skal foregaae, hvilket efter de vedtagne Regler stee ved Udløbet af hvert Kvartal, da Censensionerne udbetales i Begyndelsen af hvert Kvartal. Hvor stor Indskyldelse Obligationernes Priis kan have paa Selskabets Status, havde Bestyrelsen et sørgeligt Exempel paa i 1848, da det just var i Marts Maaned, at man skulde sælge Obligationerne, og, som bekendt, vare Forholdene paa den Tid af den Bessaffenhed, at Salgnæsten slet ikke var muligt eller idetmindste kun muligt til, saa lav en Priis, at det vilde have været forbundet med overordentlig stort Tab for Selskabet. Man valgte imidlertid den Udvet, ikke at sælge, men derimod optage et Laan, og undgif derved det Tab, som man ellers vilde have lidt.

Den anden Grund til Usikkerheden ligger i Sandsynlighedsberegningen. Selskabet grunder sig naturligvis paa en Sandsynlighedsberegning over det menneskelige Liv, og det er bekendt, at en saadan kun holder sig ved et større Antal. Man antager i Almindelighed, at der maa være fra 500 indtil 1000 Individider, for at en saadan Sandsynlighedsberegning selv kan balancere, saaledes, at det Dødsfald, som indtræffer tidligere end paaregnet, atter opveies ved et andet, som indtræffer tidligere. Men Selskabet tæller for Diebliffet kun 56 Individider, og det er med et saa ringe Antal aldeles umuligt at komme til nogen Sikkerhed om, hvorledes Udfaldet vil være med Hensyn til Størrelsen af de Pensioner, som skulle udredes til de enkelte Censur. Man kunde jo vel gaae den Vej, at man hvert Aar anstillede Beregninger og derefter fastsatte Udbetalingerne for det følgende Aar i Forhold dertil. Dette vilde naturligvis, forsaavidt Status var af den Bessaffenhed, at Pensionerne kunde blive forhøiede, blive modtaget med stor Velvilje; men, hvis derimod det modsatte Tilfælde indtraf, at man var nødt til at nedsætte Pensionerne, vilde dette føre til stor Misforholdelse blandt Censurterne, og derfor har